

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň Mgr. Ing. Silvie Svobodové a Mgr. Olgy Zimové v právní věci

žalobce: **M. B.**
bytem v ČR XXX
zastoupen JUDr. Veronikou Pupalovou, advokátkou
se sídlem Májová 606/35, Cheb

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost dne XXX

t a k t o

I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil jako nepřijatelnou žádost o udělení dočasné ochrany zaevidované pod č. j. XXX byl nezákonný.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany zaevidované pod č. j. XXX.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12 270 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce JUDr. Veroniky Pupalové, advokátky.

Odůvodnění

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne XXX, podanou u Městského soudu v Praze téhož dne, domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení jeho žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dne XXX podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (Lex Ukrajina) z důvodu, že požádal o dočasnou ochranu (DO) v jiném členském státě Evropské unie, konkrétně v Rumunsku a na Slovensku, a tato mu byla udělena.

Žaloba

2. Podle obsahu žaloby je žalobce občanem Ukrajiny a držitelem platného povolení k trvalému pobytu na jejím území. Z Ukrajiny utekl, resp. se do ní nemůže vrátit v obavě o svůj život. Dne XXX získal dočasnou ochranu (DO) v Rumunsku, aniž by si to přál, přes Rumunsko jen tranzitoval. Dále žalobce získal v rámci dočasné ochrany EU dne XXX pobytové oprávnění na Slovensku, které bylo platné do dne XXX. Již při svém působení v ČR si žalobce následně DO v Rumunsku zrušil. Dne XXX o tom obdržel potvrzení od rumunské ambasády v Praze. V ČR chce žít se svými příbuznými a přáteli. Žalobci je rovněž známo, že jinému žadateli byla za obdobné situace DO udělena.
3. Žalobce v žalobě namítal, že je zásah žalovaného nezákonný, neboť je odůvodněn § 5 odst. 1 Lex Ukrajina, který je v rozporu s unijním právem, jak bylo opakovaně potvrzeno judikaturou Nejvyššího správního soudu (NSS). Postup žalovaného je v rozporu se směrnicí Rady 2001/55/ES, o dočasné ochraně, a prováděcím rozhodnutím Rady 2022/382 (prováděcí rozhodnutí Rady). K tomu poukázal na judikaturu NSS a Městského soudu v Praze ve věcech dočasné ochrany.
4. Navrhl, aby soud deklaroval, že zásah žalovaného byl nezákonný a aby žalovanému přikázal obnovit stav před vrácením žádosti.

Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný využil svého práva k žalobě se nevyjadřovat.

Posouzení věci soudem

6. O podané žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci takový postup soudu akceptovali. Soud neshledal důvod provádět ve věci dokazování a za tím účelem nařídil ústní jednání, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly obě procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v jimi doložených písemnostech, které jim byly předem známy.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

7. Soud při přezkoumání tvrzeného nezákonného zásahu vycházel ze skutkového stavu zjištěného na podkladě žalovaným správním orgánem předloženého spisového materiálu; žalobce nadto proti postupu žalovaného brojil čistě v rovině právní, nikoli skutkové.
8. Soud při přezkoumání tvrzeného nezákonného zásahu vycházel ze skutkového stavu zjištěného na podkladě žalovaným správním orgánem předloženého spisového materiálu; žalobce nadto proti postupu žalovaného brojil čistě v rovině právní, nikoli skutkové.
9. Soud předně uvádí, že ač § 5 odst. 2 Lex Ukrajina vylučuje ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti cizinci, Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) v rozsudku z 27. 2. 2025, C-753/23, *Krasiliva*, vysvětlil, že soudní výluka je v rozporu s čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie. Tím byly překonány závěry rozsudku NSS z 12. 10. 2022, čj. 2 Azs 178/2022-46 (shodně např. bod 26 již citovaného rozsudku NSS z 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42). Tyto závěry je třeba v otázce přípustnosti vztáhnout i na věci týkající se nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina (rozsudek zdejšího soudu z 10. 11. 2025, čj. 18 A 85/2025-21). Vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany z důvodu její nepřijatelnosti tudíž lze přezkoumat.
10. Žaloba je včasná a byla podána osobou k tomu oprávněnou.
11. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Tyto podmínky musí být splněny kumulativně. Není-li, byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS ze 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
12. V projednávané věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jeho práv, a to bez ohledu na to, že mu již v minulosti byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě EU (v Německu). Z judikatury vyplývá, že vrácení žádosti pro nepřijatelnost může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (rozsudek NSS z 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost o dočasnou ochranu žalobci vrátil jako nepřijatelnou.
13. Podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.(zvýraznění doplnil soud)

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

14. Žalobcovy námitky směřovaly proti postupu žalovaného, který shledal jeho žádost nepřijatelnou, protože v minulosti získal dočasnou ochranu v Rumunsku. Okolnost, že žadatel v minulosti získal dočasnou ochranu v jiném členském státě je jednou ze dvou kumulativních podmínek nepřijatelnosti podle tohoto ustanovení. Na důvod nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je třeba – i s ohledem na jeho vymezení – nahlížet v souladu s dosavadní judikaturou k důvodům nepřijatelnosti podle písm. c) a d) téhož ustanovení. Ostatně i žalovaný ve vyjádření k žalobě omezil většinu svých argumentů na to, že z práva EU neplyne právo žadatelů přemístit se do jiného členského státu (sekundární pohyb).
15. Z postupu žalovaného je zjevné, že si žalovaný dosud neosvojil závěry dosavadní judikatury k nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Soud připomíná již citovaný rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva*, na nějž NSS navázal „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích z 1. 4. 2025, čj. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 336/2024-42, a mnoho dalších. Zdejší soud již zohlednil rovněž navazující argumentaci žalovaného (např. rozsudky z 23. 4. 2025, čj. 10 A 6/2025-61, z 30. 4. 2025, čj. 5 A 36/2025-38, z 13. 6. 2025, čj. 11 A 55/2025-37, nebo z 21. 10. 2025, čj. 11 A 118/2025-33 a 11 A 119/2025-24). Rozhodující senát se s vyslovenými závěry plně ztotožnil a v podrobnostech na ně již v minulosti v četných rozsudcích odkázel. Přesto, že žalovaný tyto závěry dosud nereflektoval, soud nepovažuje za účelné, aby je v jejich celistvosti znovu opakoval a pro stručnost na ně odkazuje, neboť jsou žalovanému zcela zřejmě známy.
16. Stejně důvody přitom provází i nyní projednávanou věc. Ačkoliv žalovaný shledal žalobcovu žádost nepřijatelnou podle nového důvodu nepřijatelnosti (§ 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina), na posouzení žaloby plně dopadají východiska dřívější již zmíněné „dubnové“ judikatury NSS. Ta se uplatní proto, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, stejně jako důvody nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d), vylučuje z věcného přezkumu žádosti cizinců, kteří *jsou* nebo *byli* držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (*první podmínka*). K této původní (byť formulačně upravené) podmínce pak v podobě nepřijatelnosti podle písm. f) přibyla další nová (svou povahou kumulativní) podmínka, aby žádosti o dočasnou ochranu, která splnila první podmínku, předcházelo také oznámení podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina, kterým Ministerstvo vnitra vyrozumělo Evropskou komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (*druhá podmínka*).
17. K *první podmínce* soud předně uvádí, že první část § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina představuje pouze reformulované a navzájem sloučené podmínky nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Klíčovým zůstává, jakkoli se tomu žalovaný brání, že žádost osoby požívající dočasné ochrany na základě prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, na něž této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES, není správním orgánem oprávněným vrátit této osobě jako nepřijatelnou z toho důvodu, že tato osoba o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany požádala nebo jí bylo toto povolení uděleno také v jiném členském státě EU. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je/byla vedena v TPD/Platformě jako držitelka povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě, je povinen takovou žádost přijmout, vést o ní řádné správní řízení dle zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, v jeho rámci poučit oprávněnou osobu o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit,

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

zda jí povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, ke dni rozhodování správního orgánu, trvá.

18. Soud proto přisvědčil žalobci, že mohl dosáhnout na dočasnou ochranu již na základě toho, že splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382. Žalobce tedy splňuje výše uvedená kritéria pro přiznání dočasné ochrany ve smyslu prováděcího rozhodnutí (v opačném případě by mu ostatně dočasná ochrana v Rumunsku udělena nebyla). Svědčí mu tudíž i právo sekundární volby hostitelského státu, které pro zásah žalovaného, jenž mu podanou žádost vrátil jako nepřijatelnou, nemohl realizovat.
19. Na právě uvedeném nic nemění „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 z 15. 7. 2025, o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382. Z aktualizačního rozhodnutí ani z jeho preambule neplyne, že by členský stát mohl, zvláště v situaci, jaká nastala v nynějším případě, žádost žalobce mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení. Žalobce přiznává, že dočasnou ochranu v Německu získal. Okolnosti trvání dočasné ochrany proto musí být blíže zjišťovány a nelze se spokojit pouze s údajem v TPD.
20. Zároveň je zřejmým cílem vložení nových bodů do recitálu prováděcího rozhodnutí Rady zajistit, aby v jednom okamžiku požívaly oprávněné osoby práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, a zabránit tak vícenásobným registracím. Postup předestřený judikaturou NSS přitom není s těmito cíli nutně v rozporu, nevede k požívání dočasné ochrany ve více členských státech (rozsudky NSS z 11. 9. 2025, čj. 1 Azs 126/2025-28, bod 14, nebo z 19. 9. 2025, čj. 5 Azs 180/2025-25, bod 7). NSS nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému ukládá, aby v těchto případech prověřil, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě trvá, aby žadatele poučil o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v jiném členském státě, případně zda žadatel učinil kroky, aby se práv z dočasné ochrany v jiném členském státě vzdal (rozsudky NSS čj. 1 Azs 336/2024-42 a 1 Azs 174/2024-42).
21. Žalobce tak úspěšně zpochybnil již první z podmínek, která musí být podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina splněna, aby žádost mohla být vyhodnocena jako nepřijatelná.
22. Soud nicméně nad rámec výše uvedené argumentace odkazuje na posouzení *druhé z podmínek* např. v rozsudku zdejšího soudu z 10. 11. 2025, sp. zn. 18 A 102/2025. V tomto případě žalobce vznesl jasně zacílenou argumentaci, kterou napadal nově vložený důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina. Ani tento nový důvod nemohl podle zdejšího soudu zvrátit základy dubnové judikatury. Není zřejmé, proč by oznámení o riziku vyčerpání kapacit mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o možnosti druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany. NSS tuto možnost dovodil z čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a současného vyloučení aplikace č. 11 směrnice o dočasné ochraně. Na tom se nic nezměnilo, změnila se pouze vnitrostátní úprava, která však musí být v souladu s právem EU (rozsudek zdejšího soudu z 24. 10. 2025, čj. 15 A 128/2025-19, bod 26). Žalovaný nemůže využitím nového důvodu vázaným na tutéž podmínku, kterou soudy opakovaně odmítly, nadále plošně odmítat žádosti pro jejich nepřijatelnost namísto jejich věcného posouzení v řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

23. Soud vyhověl žalobě, neboť neshledal důvod odchýlit se od již ustálené judikatury správních soudů v obdobných věcech. Připomíná, že Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „Směrnice Rady 2001/55/ES“ nebo „směrnice o dočasné ochraně“) je postavena na konstrukci, že členské státy mohou být vůči vysídleným osobám vstřícnější, nemohou však stanovit těmto osobám podmínky méně příznivé. Takovou nepovolenou situaci představuje zavedení institutu nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) Lex Ukrajina, neboť žadatelům stanovil směrnici nepředpokládaný důvod pro možnost požádat o dočasnou ochranu. Taková úprava je v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně, která má v tomto případě přímý účinek, který vylučuje postup podle § 5 odst. 1 písm. c) citovaného zákona. Nove zakotvené ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina na tomto závěru nemůže nic změnit, jak bylo odůvodněno výše. Proto soud toto ustanovení neaplikoval. Žalovaný tedy tím, že žalobci vrátil jeho žádost o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost, zasáhl do práv žalobce nezákonným způsobem, označení jeho žádosti jako nepřijatelné bylo v rozporu s evropskými předpisy.
24. Žalobcem tvrzený zásah spočívá v tom, že mu žalovaný vrátil jeho žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z důvodu, že již získal dočasnou ochranu/pobyt v jiném členském státě. Tento důvod ale pro rozpor s čl. 8 nelze aplikovat. Žalovaný se tudíž dopustil nezákonného zásahu a stále se jej dopouští tím, že žádost žalobce věcně neposoudil. Soud proto prvním výrokem rozsudku určil, že tvrzený zásah je nezákonný. Druhým výrokem pak zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
25. O nákladech řízení rozhodl soud třetím výrokem tohoto rozsudku podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve sporu úspěšný, soud mu proto přiznal náklady právního zastoupení (od soudního poplatku je ze zákona osvobozen) za dva úkony právní služby po 4 620 Kč a za dva režijní paušály po 450 Kč, včetně DPH, tedy celkem 12 270 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 25. února 2026

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.